

1. Zhulev V.Y. Otvet-stvennost' uchastnykov dorozhnoho dvyzhenyya / V.Y. Zhulev, S.Y. Hyr'ko. – М., 1987. – 160 s.
2. Vasyt'ev N.M. Orhanyzatsyya dvyzhenyya nazemnoho neres'ovoho transporta / N.M. Vasyt'ev, V.N. Yvanov. – М., 1971. – 198 s.
3. Klynkovshyteyn H.Y. Orhanyzatsyya dorozhnoho dvyzhenyya : uchebnyk dlya vuzov / H.Y. Klynkovshyteyn. – М., 1982. – 240 s.
4. Mayorov V.Y. Admynstratyvno-pravovyye problemy upravlenyya obespechenyem bezopasnosti dorozhnoho dvyzhenyya : : dys. ... doktora yuryd. nauk : 12.00.02 / V.Y. Mayorov. — Ekaterynburh, – 1997. – 326 s.
5. Novikov V.V. Administratyvno-pravovi osnovy profilaktyky porushen' pravyl dorozhn'oho rukhu : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kandydata yuryd. nauk : spets. 12.00.07 „administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo” / V.V. Novikov. – К., 1997. – 23 s.
6. Pravyla dorozhn'oho rukhu : Postanova Kabinet Ministriv Ukrainy vid 10 zhovtnya 2001 r. # 1306.

Рецензент: доктор юридичних наук, доцент Армаш Н.О.

УДК 342.97

Ніколайчук С.В.,

здобувач Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ

У статті розглядаються поняття «принцип», «принципи державного управління». Сформульовано поняття принципів діяльності Національної школи суддів України. Здійснено класифікацію принципів діяльності Національної школи суддів України. Наголошено, що діяльність Національної школи суддів України здійснюється на основі принципів, які відображають специфіку її взаємовідносин з іншими суб'єктами як у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи, так і у сфері науково-дослідної діяльності.

Ключові слова: принципи, принципи науково-дослідної діяльності, Національна школа суддів України

Ніколайчук С.В.,

соискатель Днепропетровского государственного
университета внутренних дел

ПРИНЦИПЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ШКОЛЫ СУДЕЙ УКРАИНЫ

В статье рассматриваются понятие «принцип», «принципы государственного управления». Сформулировано понятие принципов деятельности Национальной школы судей Украины. Осуществлена классификация принципов деятельности Национальной школы судей Украины. Отмечено, что деятельность Национальной школы судей Украины осуществляется на основе принципов, которые отражают специфику ее взаимоотношений с другими субъектами как в сфере подготовки высококвалифицированных кадров для судебной системы, так и в сфере научно-исследовательской деятельности.

Ключевые слова: принципы, принципы научно-исследовательской деятельности, Национальная школа судей Украины.

Nikolaichuk S.V.

Researcher Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs
**PRINCIPLES OF NATIONAL SCHOOLS
JUDGES OF UKRAINE**

In the article the concept of "principle", "principles of governance". The notion of the principles of the National School of Judges of Ukraine. Classification principles of the National School of Judges of Ukraine. Emphasized that the activities of the National School of Judges of Ukraine is based on principles that reflect the

specifics of its relationship with other actors both in the training of qualified personnel for the judicial system and in the research activities.

Actuality is that in conditions of reforming the judicial system of Ukraine is given to the importance of the National School of Judges of Ukraine - flagship of judicial education, which plays an important role in training highly qualified personnel for the judicial system and improve the efficiency and quality of justice in Ukraine.

One of the key issues of the functioning of the National School of Judges of Ukraine is to define the principles of its activities as the National School of Judges of Ukraine not only provides training of qualified personnel for the judicial system, but also carries out research activities on improving justice. Given this, there is a need to define the principles of the National School of Judges of Ukraine, reflecting the specificity of its relations with other actors both in the training of qualified personnel for the judicial system and in the research activities.

The conclusions are that the principles of the National School of Judges of Ukraine grouped in three blocks:

1) Principles of National School of Judges of Ukraine, as a public institution with a special status, which prepares highly qualified personnel for the judicial system of Ukraine: 1) legality; 2) openness and transparency; 3) accountability; 4) responsibility; 5) planned character and so on.

2) principles underlying the process of training of judges and court staff at the National School of Judges of Ukraine: 1) open access to the preparation and formation programs; 2) the judiciary involved in the preparation; 3) regularity, frequency and continuity of the process of preparation; 4) focus training; 5) evaluation of anonymity training; 6) the use of judicial practice in preparation; 7) compliance training legislation of Ukraine taking into account the advanced experience of foreign countries;

3) principles of research of the National School of Judges of Ukraine (organic unity of legal science, education and practice; the balance value of basic and applied research, comprehensive approach to solving scientific problems in the field of law, etc.).

The next phase of research in the prescribed direction seen in the study of foreign experience in organization of educational institutions for training of the judiciary.

Keywords: principles, principles of research activity, the National School of Judges of Ukraine

Актуальність проблематики. В умовах реформування судової системи України велике значення приділяється діяльності Національної школи суддів України – флагману суддівської освіти, яка відіграє важливу роль у підготовці висококваліфікованих кадрів для судової системи та підвищенні ефективності та якості здійснення правосуддя в Україні.

Одним із ключових питань функціонування Національної школи суддів України є визначення принципів її діяльності, адже Національна школа суддів України не тільки забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи, а й здійснює науково-дослідну діяльність з питань удосконалення судочинства. З огляду на це, виникає необхідність у визначенні принципів діяльності Національної школи суддів України, які відображають специфіку її взаємовідносин з іншими суб'єктами як у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи, так і у сфері науково-дослідної діяльності.

Ступінь наукової розробки проблеми. Різні аспекти діяльності Національної школи суддів України були предметом досліджень як провідних науковців так і практиків, зокрема: А. В. Костенка, Є. А. Бурмака, М. В. Оніщука, Г. П. Середи, В. А. Мазурка, О. В. Тодошак, Н. Г. Шукліної, С. Г. Штогуна, Т. І. Фулей та ін. Однак, незважаючи на широке коло публікацій присвячених питанням діяльності Національної школи суддів України, питання визначення принципів діяльності цього навчального закладу й досі залишається актуальним. З огляду на це, автор вважає за необхідне долучитися до наукових пошуків щодо визначеної проблеми.

Мета статті. Сформулювати поняття та здійснити класифікацію принципів діяльності Національної школи суддів України.

Виклад матеріалу. Принцип (від латинського «*principium*») – першооснова, основа [1, с. 94] як поняття теорії відображає в системі державного управління закономірності, відносини, взаємозв'язки між її елементами [2, с. 186]. Принципи – це об'єктивна реальність, що надає сукупності юридичних норм якість системи. Принципи пронизують усю структуру права – правосвідомість, норми, правовідносини, а також правозастосовну практику [3, С. 12–18]. Принципи синтезують і відбивають об'єктивність законів суспільного розвитку, характерні риси практики управління [4, с. 16]. Таким чином, принципи є основою, можна сказати «фундаментом» існування будь-яких правових відносин. Вони виступають основним орієнтиром у формуванні моделі поведінки суб'єктів правових відносин, визначають загальні положення цієї поведінки, та є загальнообов'язковими для усіх учасників.

Оскільки Національна школа суддів України є державною установою зі спеціальним статусом, то її діяльність здійснюється на основі принципів, які відображають специфіку її взаємовідносин з іншими суб'єктами як у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи так і у сфері науково-дослідної діяльності.

У сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи України діяльність Національної школи суддів України здійснюється на основі принципів організації та діяльності державного управління, адже Національна школа суддів України є юридичною особою публічного права, що має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, символіку, штатми та бланки. Крім того, Національна школа суддів України, як державна установа зі спеціальним статусом, самостійно здійснює оперативний і бухгалтерський облік, складає статистичну звітність.

Під принципами державного управління слід розуміти позитивні закономірності, які закріплені у правових нормах або є узагальненням діючих у державі юридичних правил [5, с. 22]. Як відзначають Н. Р. Нижник та О. А. Мапков принципи управління це «основні правила», «керівні ідеї», «об'єктивні закономірності», що визначають зміст, організаційну структуру та життєдіяльність компонентів державного управління [6, С. 50–51]. Принципи управління, як відзначає О. М. Бандурка, забезпечують інтеграцію окремих видів управлінської діяльності в різних підрозділах системи управління, взаємну їх погодженість та загальну направленість на реалізацію вироблених цілей. На основі принципів організується процес управління, тобто науково обгрунтоване впровадження дій для здійснення управлінських функцій, вибору методів та прийомів управлінського впливу [7, с. 32].

Таким чином, під принципами діяльності Національної школи суддів України, як державної установи зі спеціальним статусом, слід розуміти закріплені у правових нормах основні, об'єктивні, універсальні закономірності, які відображають специфіку взаємовідносин між Національною школою суддів України з одного боку та іншими суб'єктами (слухачами, органами державної влади, державними установами тощо), які виникають у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для судової системи України, так і у сфері науково-дослідної діяльності.

До основних принципів організації діяльності Національної школи суддів України, як державної установи зі спеціальним статусом, що здійснює підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи України варто віднести:

1) законність. Законність це комплексне соціально-правове явище, що характеризує організацію та функціонування суспільства і держави на правових засадах [8, с. 445]. Законність, як відзначає П. М. Рабінович – це режим (стан) відповідності суспільних відносин законам і підзаконним нормативно-правовим актам держави, який утворюється внаслідок їх неухильного здійснення всіма суб'єктами права [9, с. 139]. Національна школа суддів України здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [10] та Статуту Національної школи суддів України [11], що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;

2) відкритість та гласність (робота Національної школи суддів України є відкритою та гласною. НШСУ має право розміщувати інформацію щодо своєї діяльності у засобах масової інформації, власних друкованих виданнях та на офіційному сайті);

3) підконтрольність (Національна школа суддів України відповідно до законодавства України складає за затвердженими формами місячні, квартальні, річні звіти і подає їх до відповідних органів та установ, зокрема до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України);

4) відповідальність (Національна школа суддів України відповідає за своїми зобов'язаннями коштами, що є в її розпорядженні згідно з законодавством України (загальна відповідальність); проректори несуть персональну відповідальність за напрямки роботи відповідно до функціонального розподілу обов'язків в Національній школі суддів України, установленим наказом ректора;

5) плановість (планування роботи Національної школи суддів України – це заздалегідь намічений порядок дій, який здійснюється з метою розподілу завдань, необхідних для досягнення поставлених цілей, узгодженої та послідовної діяльності структурних підрозділів. Робота НШСУ на поточний рік визначається перспективним.

Процес підготовки суддів та працівників апаратів судів у Національній школі суддів України базується на принципах, які закріплені у Статуті Національної школи суддів України [11], а саме: 1) відкритості доступу до процесу підготовки та формування програм підготовки; 2) участі суддівського корпусу в процесі підготовки; 3) системності, періодичності та безперервності процесу підготовки; 4) цілеспрямованості підготовки; 5) анонімності оцінювання підготовки; 6) використання судової практики в процесі підготовки; 7) відповідності підготовки законодавству України з врахуванням передового досвіду зарубіжних країн (п. 6.3 Статуту).

Науково-дослідна діяльність Національної школи суддів України здійснюється на основі принципів закріплених у Концепції науково-дослідної роботи Національної школи суддів України, схваленої протоколом Науково-методичної ради Національної школи суддів України від 14 липня 2011 року № 2 [12], а саме: органічна єдність правової науки, освіти і практики; збалансованість співвідношення фундаментальних і прикладних наукових досліджень; комплексний підхід до розв'язання наукових

проблем в галузі права; економічна доцільність та ефективність наукових досліджень і впровадження їх результатів; поєднання новаторського характеру творчої наукової діяльності і наслідування наукових поглядів і традицій; визнання академічної свободи у визначенні методології, проблематики і методики досліджень; проголошення академічної відповідальності за достовірність і оригінальність отриманих результатів; створення оптимальних умов для безперешкодного пошуку наукової істини, її вільного викладення і поширення; орієнтованість на отримання наукових результатів, витребуваних практикою; концентрація ресурсів на пріоритетних напрямках досліджень; проведення повного циклу правових досліджень і розробок за визначеними темами, які завершуються формуванням пропозицій для практики; всебічна підтримка наукових відділів, тимчасових наукових колективів, провідних вчених, здатних забезпечити випереджувальний рівень наукових досліджень, розвиток творчих здібностей молоді; підтримка різних форм поєднання наукової роботи і практичної діяльності науковців ННПСУ з метою подолання розриву між теорією і практикою, науковими досягненнями і їх реалізацією; а також для накопичення практичного досвіду науковцями для розробки теоретичних робіт і доктринальних висновків; багатоманітність форм організації наукової діяльності; забезпечення конкуренції при формуванні тематичних планів, наукових програм; інтеграція вітчизняної науки у міжнародний науковий простір; визнання визначної ролі наукової діяльності; відповідність структури наукових досліджень ННПСУ пріоритетним напрямкам фундаментальних, прикладних і міжгалузевих досліджень; узгодженість проблематики наукових досліджень ННПСУ зі змістом національних проектів; плановість проведення наукових досліджень; безперервність наукового пошуку; логічна структурованість та системність наукових досліджень; єдність наукового процесу із процесом підготовки кадрів для судової системи; розвиток нових форм інтеграції спеціальної, академічної і галузевої науки; органічна інтеграція наукової діяльності з освітнім процесом і орієнтованість її на потреби методичної роботи; регулярне підвищення професійного рівня науково-викладацького складу у відповідності із змінами у діючому законодавстві і розвитком наукової доктрини; постійне впровадження конкретних наукових результатів і методик навчання в процес підготовки кадрів для судової системи; дотримання наукової і ділової етики у спілкуванні з колегами; шанобливе ставлення до думки колег, визнання їх заслуг, коректність у веденні наукової дискусії; розумне сприйняття критики, яка висловлюється з приводу отриманих наукових результатів; широкий обмін думками з актуальних проблем правової науки і практики у ННПСУ з іншими науковими колективами, органами державної влади, включаючи судову, і органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями; взаємоповага і вільний обмін думками з іншими науковими колективами і організаціями [12].

Висновки. Отже, враховуючи вищевикладене, пропонуємо принципи діяльності Національної школи суддів України згрупувати у три блоки:

1) принципи організації діяльності Національної школи суддів України, як державної установи зі спеціальним статусом, що здійснює підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи України: 1) законність; 2) відкритість та гласність; 3) підконтрольність; 4) відповідальність; 5) плановість тощо.

2) принципи на яких базується процес підготовки суддів та працівників апаратів судів у Національній школі суддів України: 1) відкритість доступу до процесу підготовки та формування програм підготовки; 2) участь суддівського корпусу в процесі підготовки; 3) системність, періодичність та безперервність процесу підготовки; 4) цілеспрямованість підготовки; 5) анонімність оцінювання підготовки; 6) використання судової практики в процесі підготовки; 7) відповідність підготовки законодавству України з врахуванням передового досвіду зарубіжних країн;

3) принципи науково-дослідної діяльності Національної школи суддів України (органічна єдність правової науки, освіти і практики; збалансованість співвідношення фундаментальних і прикладних наукових досліджень; комплексний підхід до розв'язання наукових проблем в галузі права тощо).

Наступний етап дослідження у встановленому напрямку вбачаємо у вивченні зарубіжного досвіду організації діяльності навчальних закладів з підготовки фахівців судової системи.

Список використаних джерел:

1. Головченко В. В. Юридична термінологія : довідник / В. В. Головченко, В. С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 224 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [курс лекций] / Г. В. Атаманчук. – М.: Юрид. лит., 1997. – 400 с.
3. Малени Н. С. Правовые принципы, нормы и судебная практика / Н. С. Малени // Государство и право. – 1996. – № 6. – С.12–18.
4. Коренев А. П. Основы управления в органах внутренних дел [учебник] / А. П. Коренев. – М.: МЮИ МВД России, изд-во Шит-М, 1999. – 356 с.
5. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
6. Нижник Н. Р. Системний підхід в організації державного управління / Н. Р. Нижник, О. А. Машков. – К.: УАДУ, 1998. – 160 с.
7. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ : [підручник] / О. М. Бандурка. – Х.: Ун-т внут. справ, 1998. – 480 с.
8. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. – Х.: Консум, 2001. – 656 с.
9. Рабинович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посібник / П. М. Рабинович. Вид. 9-е, зі змінами. – Львів : Край, 2007. – 192 с.
10. Про судоустрій і статус суддів України : Закон України : від 07 липня 2010 року, № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст. 529 (із змінами та доповненнями).
11. Статут Національної школи суддів України [Електронний ресурс] // Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України : від 12 березня 2012 року, №9/зп12. – Режим доступу: <http://www.nsj.gov.ua/ua/about/regulations/>.
12. Концепція науково-дослідної діяльності Національної школи суддів України [Електронний ресурс] // протокол Науково-методичної ради Національної школи суддів України : від 14 липня 2011 року, № 2. – Режим доступу : <http://www.nsj.gov.ua/ua/science/>.

References:

1. Holovchenko V. V. Yurydychna terminolohiya : dovidnyk / V. V. Holovchenko, V. S. Koval's'kyi. – K.: Yurinkom Inter, 1998. – 224 s.
2. Atamanchuk H. V. Teoryya hosudarstvennoho upravlenyya : [kups lektsyy] / H. V. Atamanchuk. – M.: Yuryd. lyt., 1997. – 400 s.
3. Maleyn N. S. Pravovye prynsyry, normy y sudebnaya praktyka / N. S. Maleyn // Hosudarstvo y pravo. – 1996. – # 6. – S.12–18.
4. Korenev A. P. Osnovy upravlenyya v orhanakh vnutrennykh del [uchebnyk] / A. P. Korenev. – M.: MYU Y MVD Rossyy, yzd-vo Shchyt-M, 1999. – 356 s.
5. Kolpakov V. K. Administratyvne pravo Ukrayiny : pidruchnyk / V. K. Kolpakov, O. V. Kuz'menko. – K.: Yurinkom Inter, 2003. – 544 s.

6. Nyzhnyk N. R. Systemnyy pidkhid v orhanizatsiyi derzhavnogo upravlinnya / N. R. Nyzhnyk, O. A. Mashkov. – K.: UADU, 1998. – 160 s.
7. Bandurka O. M. Upravlinnya v orhanakh vnutrishnikh sprav : [pidruchnyk] / O. M. Bandurka. – Kh. : Un-t vnut. sprav, 1998. – 480 s.
8. Skakun O. F. Teoriya derzhavy i prava: Pidruchnyk / Per. z ros. – Kh.: Konsum, 2001. – 656 s.
9. Rabinovych P. M. Osnovy zahal'noyi teorii prava ta derzhavy : navch. posibnyk / P. M. Rabinovych. Vyd. 9-e, zi zminamy. – L'viv : Kray, 2007. – 192 s.
10. Pro sudoustruy i status suddiv Ukrayiny : Zakon Ukrayiny : vid 07 lypnya 2010 roku, # 2453-VI // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. – 2010. – # 41-42, # 43, # 44-45. – St. 529 (iz zminamy ta dopovnennyamy).
11. Statut Natsional'noyi shkoly suddiv Ukrayiny [Elektronnyy resurs] // Rishennya Vyshchoyi kvalifikatsiynoy komisiiy suddiv Ukrayiny : vid 12 bereznya 2012 roku, #9/zp12. – Rezhym dostupu : <http://www.nsj.gov.ua/ua/about/regulations/>.
12. Kontseptsiya naukovo-doslidnoyi diyal'nosti Natsional'noyi shkoly suddiv Ukrayiny [Elektronnyy resurs] // protokol Naukovo-metodychnoy rady Natsional'noyi shkoly suddiv Ukrayiny : vid 14 lypnya 2011 roku, # 2. – Rezhym dostupu : <http://www.nsj.gov.ua/ua/science/>.

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК 340.115

Онищук І.І.,

доцент кафедри теорії та історії держави і права
Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького,
кандидат юридичних наук

ТЕХНІКА ПРАВОВОГО МОНИТОРИНГУ

Розкрито питання сукупності засобів і прийомів спостереження, аналізу та оцінки правової інформації, а також критеріїв і показників ефективності законів і практики їх реалізації.

Ключові слова: юридична техніка, правовий моніторинг, суб'єкти правового моніторингу, нормативно-правовий акт.

ТЕХНИКА ПРАВОВОГО МОНИТОРИНГА

Раскрыты вопросы совокупности средств и приемов наблюдения, анализа и оценки правовой информации, а также критериев и показателей эффективности законов и практики их реализации.

Ключевые слова: юридическая техника, правовой мониторинг, субъекты правового мониторинга, нормативно-правовой акт.

LEGAL MONITORING TECHNIQUE

Solved question of means and methods of observation, analysis and evaluation of legal information, as well as criteria and performance laws and practices of their implementation.

Legal monitoring technique is presented as a set of tools and techniques of observation, analysis and evaluation of legal information, as well as criteria and performance laws and practices of their implementation. With the understanding of the phenomenon and the observation process of institutionalization of legal monitoring government activities as a type of engineering structure seems more complex, and the items more diverse.

Legal techniques and tools are widely used at the planning stage of the monitoring activities.

Subject specific research techniques constitute legal monitoring not only the tools and techniques that achieve its goals and corresponding objectives and activities of and monitoring of their creation and use, as well as patterns of implementation of state-legal practices and determine the most rational ways of implementation.

Based on the totality of the content of instrumental techniques of legal monitoring of specific tools and techniques used in its planning, implementation, presentation of results, etc., we can assume that the purpose of the study form the empirical regularities. Patterns of this kind are the result of generalization of positive experience of legal monitoring or specifying any theoretical propositions regarding specificity of this activity. Thus, knowledge of legal monitoring technique and knowledge of these laws is a methodological plan designed to equip lawyers science-based management methods practical action.

Legal monitoring can be classified according to various criteria. Thus, depending on the stage of the legal regulation monitoring system consists of front design and monitoring of enforcement. Latitude range of objects of